

STANISŁAW PIGOŃ

WŚRÓD TWÓRCÓW

*STUDIA I SZKICE
Z DZIEJÓW LITERATURY I OŚWIATY*

KRAKÓW 1947
WYDAWNICTWO M. KOT

SPIS RZECZY

	Str.
Dedykacja	5
I. W KRĘGU WILENSKIM	7
Księcia Kuratora Adama Czartoryskiego tro- ski o język i literaturę polską	9
Dług niespłacony, 9. — Po pogromie rozbiorów: narodo- dowość zagrożona, 11. — Troska o rozkrzewienie języka polskiego, 15. — Opieka nad katedrą literatury, 22. — Bilans zasługi, 26.	
Między kazalnicą a lożą	28
Aktywność wolnomularstwa na Litwie 1817 r., 28. — Broszura ks. M. Dłuskiego, 30. — Reakcja na nią ze strony uniwersytetu i rządu, 33. — Dwóch polemistów anonimowych, 37. — Broszura ks. Pohla, 40. — i ks. Ko- rzenińskiego, 42.	
Filomata na wygnaniu	47
Filomaci-zesłańcy, 47. — Jeżowski-filolog, 48. — Ko- respondencja z Lelewelem, 49. — Naokoło sporu klasy- ków z romantykami, 51. — Zabiegi o katedrę w Krako- wie, 52. — Rozwiane nadzieje, 55. — Schylek, 57.	
II. WŚRÓD WRÓŻBITÓW I MISTYKÓW	59
«Przepowiednia Wernyhory»	61
«Przepowiednia» pod lupą filologów, 61. — Krytyka kry- tyki, 63. — Wiadomości o wróżbicie, 66. — W poszuki- waniu pratektu, 69. — Tekst pierwotny z 1809 r., 71. — Analiza i komentarz, 76. — Grunt macierzysty «Przepo- wiedni», 82.	
Adoracja Towiańskiego	86
Postawienie problemu i jego granice, 86. — Sąd Mickie- wicza, 88. — Wymiary kultu w kręgu wyznawców, 93. — Ocena wśród przeciwników, 104. — Fundamenty kultu	

w koncepcjach kosmogonicznych, 108. — Pojęcia Towiańskiego o osobie, 114. — Osobowość mistrza, 117.	
Dwoista teozofia Bronisława Trentowskiego	127
Wykręty filozofa, 127. — Trentowski w łoży, 132. — Teozofia wolnomularza, 135. — Poglądy na pokaz, 137. — Chrześcijaństwo czy wolnomularstwo, 139. — Próba reformy wolnomularstwa, odrzucona, 143. — Utarczka polemiczna, 147.	
III. WŚRÓD TWÓRCÓW	155
Sprawa o autorstwo «Karylli»	157
Hipoteza o autorstwie Mickiewicza i jej obrońcy, 157. — Krytyka hipotezy i próba wskazania autora, 161.	
Szekspir w «Sonetach krymskich»	165
Szekspirowska wizja szczytu nadmorskiego, 165. — Jej odbitka w brulionie sonetu Mickiewicza, 167.	
Czas akcji w «Panu Tadeuszu»	171
Dotychczasowe oświetlenia, 171. — Syntetyczny obraz czasu poetyckiego, 177.	
«Zdania i uwagi»	184
Czas powstania, 184. — Niektóre źródła: przygodne, 192. — z St. Martina, 197. — z Baadera, 201. — Mickiewicz i Baader, 203.	
Zakonspirowany krytyk Mickiewicza i Kraśńskiego	208
Tajemnicza broszura na emigracji, 208. — W pościgu za autorem, 210. — W. Darasz, 212.	
Spór z T. T. Jeżem o pojmanie Mickiewicza .	214
«Studium psychologiczne» Jeża, 214. — Przyczyny rezerwy uczuciowej, 215. — Zarzuty Jeża na wadze słuszności, 218. — Orzeczenie końcowe, 223.	
Spojrzenie ku «Monsalwatowi» A. Górskiego .	225
Mickiewicz w ujęciach poetów, 225. — Koncepcja <i>Monsalwatu</i> , 226. — Jej rodowód ideowy, 229.	
Nowy portret literacki Mickiewicza	231
Monografia S. Windakiewicza, jej charakter tradycyjny, 231. — Nowe jej zdobycze, krytycznie odważone, 238. — Osobowość Mickiewicza w świetle monografii, 246.	

	Str
Słowacki pod pierwszym urokiem «Pana Tadeusza»	254
Wrażenie «Historii szlacheckiej», 254. — Echa <i>Pana Tadeusza</i> w <i>Horsztyńskim</i> , 255. — <i>Horsztyński</i> jako antyteza <i>Pana Tadeusza</i> , 259.	
Wanda-Astrea	263
Scena dramatyczna Gaszyńskiego, 263. — Jej odległe źródła i paralele. 267.	
Krasiński w «Zwolonie» Norwida	269
Rozbieżności w egzegezie dramatu, 269. — Wydźwięk <i>Zwolona</i> , 272. — Pesymistyczny czy optymistyczny, 274. — Związek dramatu z chwilą dziejową, 279. — Krasiński i Norwid w Rzymie, 281. — <i>Zwolon</i> -Krasiński, 287. — Nieudany debiut dramatyczny, 291.	
Cześnika z Rejentem pojedynek literacki	294
Pierwsze starcie między Fredrą a Goszczyńskim, 294. — Emigrancki paszkwil Goszczyńskiego, 296. — Fredrowski Zefiryn, 298. — Zapaśnicy niepojednani, 299.	
Oratorium wieszczce S. Goszczyńskiego	301
Rumowisko planów poetyckich, 301. — Poemat <i>Bogarodzica</i> , 302. — Wypadki warszawskie 1861 r. i zawiązek <i>Ostatniego męczeństwa</i> , 304. — Strzępy planów, 306. — Rekonstrukcja zamyśłu, 307. — Tworzywo dramatu w oczach Towiańskiego, 311. — Zaniechanie planów, 313.	
Jeszcze jeden protoplasta imię p. Zagłoby	314
Polonus rubaszny w powieści polskiej, 314. — Powiastka Sztyrmera o Tarabankiewicz, 316. — Polska münchhauseniada, 322.	
Goście z zaświata na Weselu	324
W wirze komentarzy, 324. — Krytycy o Osobach dramatu, 327. — Demonologia <i>Wesela</i> , 334. — Wernyhora z nieba czy z piekła, 337. — Magia wzruszeń, 341. — Funkcje zjaw w konflikcie dramatu, 344. — Zaświat w oczach Wyspiańskiego, 349. — Pierwiastek wizyjny w literaturze polskiej, 355.	
Karol Hubert Rostworowski	357
Osobowość Rostworowskiego, 357. — W świetle liryki młodzieńczej, 359. — W świetle Hymnów, 362. — W przybytku Bożym, 365. — Inspiracyjny typ twórczości, 367. — Dramaturgia, 369. — Tragizm, 371. — Dramaturg w oglądzie historyczno-literackim, 373. — Krzyżowiec, 376.	